

Muutosmääräys/Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 muuttaminen

(lisäykset keltaisella)

5.4.4 Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus

Kunta voi järjestää maahanmuuttajille perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta. Valmistavan opetuksen lisäopetusta saavat oppilaat ovat perusopetuksen oppilaita. Opetusta järjestetään sellaiselle ulkomaalaistaustaiselle oppilaalle, joka ei ole syntynyt Suomessa.

Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus on tarkoitettu perusopetukseen valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyville oppilaille, joilla ei ole vielä riittävä peruskielitaitoa koulun opetuskielessä. (Laki perusopetuslain muuttamisesta 103/2025 5 §.)

Perusopetukseen siirtyvillä oppilailla tarkoitetaan oppilaita, jotka ovat päättäneet valmistavan opetuksen samana tai sitä edeltävänä vuonna. Oppilaan edun kannalta on tarkoituksenmukaista, että hän siirtyy perusopetuksessa järjestettävään valmistavan opetuksen lisäopetukseen suoraan perusopetukseen valmistavan opetuksen päättymisen jälkeen.

Valmistavan opetuksen lisäopetukseen on tarkoituksenmukaista ohjata oppilaat, joilla on vielä perusopetukseen valmistavan opetuksen jälkeen kehittyvä alkeiskielitaito (A1) opetuskielessä (Kehittyvän kielitaidon asteikko, suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus) tai puutteellinen tai vähäinen koulunkäyntihistoria. Myös oppilaat, jotka siirtyvät valmistavasta opetuksesta perusopetukseen sen loppuvaiheessa, voivat tarvita valmistavan opetuksen lisäopetusta.

Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetus voidaan järjestää enintään vuoden ajaksi (Laki perusopetuslain muuttamisesta 103/2025 9 §). Oppilaan tarvetta valmistavan opetuksen lisäopetukseen arvioidaan säännöllisesti, ja se voidaan päättää vuoden aikana niissä oppiaineissa, joissa oppilas ei enää tarvitse sitä.

Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetusta saavan oppilaan oppimisen ja osaamisen arvioinnissa noudatetaan perusopetuksen arvioinnin periaatteita.

Opetuksen tavoitteet ja sisältö

Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan peruskielitaitoa opetuskielessä ja eri tiedonalojen kielissä. Peruskielitaidolla tarkoitetaan sellaisia suomen/ruotsin kielen valmiuksia, joita oppilas tarvitsee perusopetuksessa. Tiedonalojen kielen hallinnalla tarkoitetaan oppilaan valmiuksia lukea, ymmärtää ja tulkita eri oppiaineiden tekstejä sekä tuottaa niitä.

Valmistavan opetuksen lisäopetus on kielitietoista opetusta. Opetuksessa keskitytään kullekin oppiaineelle ominaisten tekstien yhteiseen tarkasteluun, tekstien tyypillisten piirteiden löytämiseen ja opiskelun edellyttämien tekstien ohjattuun tuottamiseen suullisesti ja kirjallisesti sekä oppiainekohtaisen sanavaraston vahvistamiseen.

Oppilas etenee opinnoissaan paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettyjen vuosiluokkakohtaisten tavoitteiden mukaisesti. Myös opinnoissa eteneminen tavoitekokonaisuuksittain on mahdollista valmistavan opetuksen lisäopetuksessa. Tällöin noudatetaan luvussa 5.4.3 kuvattuja periaatteita.

Opetukseen ohjaaminen ja opetuksen järjestäminen

Valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarve arvioidaan lähtökohtaisesti perusopetukseen valmistavan opetuksen loppuvaiheessa. Arvioinnin tekee perusopetukseen valmistavaa opetusta antanut opettaja yhteistyössä muiden oppilasta opettaneiden opettajien kanssa. Jos oppilas siirtyy valmistavan opetuksen lisäopetukseen myöhemmin, arviointi tehdään yhteistyössä oppilasta opettavien perusopetuksen opettajien kanssa. Arviointi kohdistuu opetuskielen peruskielitaitoon ja eri oppiaineiden tiedonalojen kielen hallintaan.

Valmistavan opetuksen lisäopetukseen ohjataan lähtökohtaisesti ne oppilaat, joiden peruskielitaito opetuskielessä on pääasiassa vielä kehittyvän alkeiskielitaidon (A1) vaiheessa. Tällöin oppilas selviää useimmin toistuvista arkisista koulun kielenkäyttötilanteista. Hän osaa nimetä tuttuja asioita sekä tunnistaa puhutusta ja kirjoitetusta kielestä tuttuja sanoja ja ilmauksia, lyhyitä ohjeita ja tuttuja aiheita. Opetuspuheesta ja opetuksessa käytetyistä teksteistä hän ymmärtää aiheen kuvien ja ydinsanojen avulla ja osaa tuottaa lyhyitä tekstejä. Oppilas tarvitsee malleja ja tukea tekstien ymmärtämiseen, tulkitsemiseen ja tuottamiseen. (Kehittyvän kielitaidon asteikko, suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus.)

Oppilaalle voidaan laatia suunnitelma opintoja varten opettajien yhteistyönä. Suunnitelmassa kuvataan oppilaan opetuskielen opetuksen tavoitteet erityisesti niissä oppiaineissa, joissa valmistavan opetuksen lisäopetusta annetaan sekä muut valmistavan opetuksen lisäopetuksen tavoitteet. Suunnitelmaa laativat opettajat käyvät keskustelun valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarpeesta ja tavoitteista oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa.

Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus on joustavaa, suunnitelmallista ja oppilaan tarpeiden mukaan muuttuvaa. Valmistavan opetuksen lisäopetusta annetaan oppilaan työjärjestyksen mukaisten oppituntien aikana samanaikais- tai yhteisopetuksena, erillisinä lisätunteina, pienemmässä ryhmässä tai henkilökohtaisena ohjauksena. Opetusta voidaan antaa myös oppituntien ulkopuolella huomioiden koulupäivien pituuden enimmäismäärät.

Valmistavan opetuksen lisäopetuksen järjestämiseksi koulussa voidaan nimetä vastuuopettaja. Vastuuopettaja osallistuu yhteistyössä muiden opettajien kanssa oppilaan suunnitelman ja työjärjestyksen laatimiseen ja voi toimia myös yhteis- ja samanaikaisopettajana valmistavan opetuksen lisäopetuksessa.

5.6 Paikallisesti päätettävät asiat

Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus

Mikäli opetuksen järjestäjä tarjoaa perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetusta, opetuksen järjestäjä päättää ja kuvaa opetussuunnitelmassa seuraavat asiat:

- oppilaan valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarpeen arviointi ja opetukseen ohjaamisen käytännöt
- yhteistyö perusopetukseen valmistavan opetuksen kanssa
- valmistavan opetuksen lisäopetuksen järjestämisen periaatteet, vastuut ja yhteistyökäytännöt

- oppilaan valmistavan opetuksen lisäopetuksen suunnitelman laatimisen periaatteet, jos suunnitelmaa käytetään
- oppilaiden opiskelun ja oppimisen seuraamisen ja valmistavan opetuksen lisäopetuksen tarpeen arvioinnin käytänteet vuoden aikana

Vesilahden kunta:

Vesilahden kunta järjestää perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan tapauskohtaisesti.

Valmistavan opetuksen lisäopetus on tarkoitettu oppilaalle, joka tarvitsee vielä erityisen vahvaa kielellistä tukea opetuskielessä. Arvion valmistava opetuksen lisäopetuksesta tarpeesta tekee perusopetukseen valmistavan opetuksen opettaja. Hän konsultoi tarvittaessa muita oppilasta opettavia opettajia ja tekee suosituksen lisäopetuksesta valmistavan opetuksen opinto-ohjelmaan oppiaineittain. Opinto-ohjelmaan kirjataan myös oppilaan muut tuen tarpeet perusopetuksessa (luku 7).

Valmistavan opetuksen opettaja ilmoittaa lisäopetussuosituksesta vastaanottavan koulun rehtorille. Valmistavan opetuksen lisäopetuksen aloittamisesta keskustellaan oppilaan huoltajan, valmistavan opetuksen opettajan ja vastaanottavan koulun edustajan kanssa siirtopalaverissa. Päätöksen valmistavan opetuksen aloittamisesta tekee lisäopetusta antavan koulun rehtori. Vaikka valmistavan opetuksen lisäopetuksen järjestäminen oppilaalle on tosiasiallista hallintotoimintaa, rehtorin siitä tekemä päätös ei ole hallintopäätös, eikä siitä siksi voi valittaa.

Vesilahden kunnassa valmistavan opetuksen lisäopetusta annetaan lähtökohtaisesti oppilaan lähikoululla. Koulu kirjaa valmistavan opetuksen lisäopetuksen toteutuksen ja sen tarpeen seurannan käytänteet lukuvuosisuunnitelmaansa. Luokanopettaja / luokanvalvoja avaa oppilaalle valmistavan opetuksen lisäopetuksen suunnitelman, jonka laatimisessa hän voi hyödyntää oppilaan valmistavan opetuksen opinto-ohjelmaan merkittyjä tietoja. Opettaja voi tässä vaiheessa vielä tarvittaessa konsultoida valmistavan opetuksen opettajaa. Opettaja vastaa suunnitelman päivittämisestä yhdessä oppilasta opettavien opettajien kanssa valmistavan lisäopetuksen aikana. Jos oppilaalle on kirjattu suunnitelmaan tukitoimia, niistä on hyvä tarvittaessa konsultoida koulun pedagogisen tuen asiantuntijoita varsinkin siinä tapauksessa, jos oppilaalle suunnitellaan oppilaskohtaisia tukitoimia.

Valmistavan opetuksen lisäopetusta annetaan muun oppimisen tuen rinnalla. Kaikilla oppitunneilla ovat ensisijaisesti käytössä oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt ja ryhmäkohtaiset tukimuodot. Oppilas saa lisäopetusta vain niissä oppiaineissa, joissa hän tarvitsee kielellistä tukea. Tarvittaessa hän saa myös oppilaskohtaisia tukimuotoja. Oppilaan tarvitsemia oppimisen tukea tulee arvioida luvun 7 periaatteiden mukaisesti pitkin lukuvuotta myös valmistavan opetuksen lisäopetuksen aikana. Valmistavan opetuksen lisäopetuksen suunnitelmaan kirjataan vuoden aikana oppilaan edistyminen peruskielitaidon kehittämisessä ja eri oppiaineiden tieteenalojen kielenhallinnassa. Lisäopetusvuoden aikana oppilaan opettajat voivat tehdä joustavasti päätöksen lisäopetuksen päättämisestä kussakin

oppiaineessa ja se kirjataan suunnitelmaan. Erityisesti myöhään maahan tulleiden oppilaiden osalta oppilaanohjaaja tarkastelee tehostetun oppilaanohjauksen tarvetta.

Valmistavan opetuksen lisäopetuksen päätteeksi arvioidaan yhdessä huoltajan / huoltajien kanssa oppilaan saaman tuen riittävyys.